

5. Левицька Г.І. Математичне моделювання в управлінні фінансовою діяльністю підприємства // Фінанси України. – 2000. – № 1. – С. 88.
6. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч. посібник, для студентів вищих навчальних закладів. – К.: «Кондор», 2003. – 556 с.
7. Румянцев С. П. Зарубіжний досвід діяльності холдингових компаній // Цінні папери України. – 2004. – № 16. – С. 14-15.
8. Скобелева Э.В. Финансовые потоки холдинга: объект управления / Э.В. Скобелева. Вестник ОГУ. – № 9. – 2007 г. – С. 112-119.

Дилай Н.Г.

Национальный университет «Львовская политехника»

РОЛЬ И СОСТАВЛЯЮЩИЕ СИСТЕМЫ ФИНАНСОВОГО УПРАВЛЕНИЯ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ХОЛДИНГОВЫХ СТРУКТУР

Аннотация

В статье раскрыто сущность финансового управления холдинговой структуры и проанализированы его составляющие. Выделено роль финансового управления как основной цели создания холдинговой компании согласно отечественного законодательства. Сгруппировано финансовые потоки холдинговой структуры и осуществлено их условное деление на денежные поступления и денежные расходы.

Ключевые слова: Холдинговая структура, холдинговая компания, финансовое управление, денежные поступления, денежные расходы.

Dilai N.G.

Lviv Polytechnic National University

THE ROLE AND COMPONENTS OF FINANCIAL MANAGEMENT IN THE ACTIVITIES OF HOLDING STRUCTURES

Summary

In the article the author discovered the essence of financial management of holding structure and analyzed its components. The role of financial management is highlighted like a main goal of creating the holding company in accordance to a national law. The author grouped financial flows of holding structure and made its division into financial earnings and financial costs.

Keywords: Holding structure, holding company, financial management, financial earnings, financial costs.

УДК 330.332.12

РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Кузьмук І.Я.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Досліджено теоретичні питання розвитку банківського сектору як складової ринку фінансових послуг в контексті експансії іноземного банківського капіталу. Виявлено основні позитивні та потенційно негативні наслідки присутності іноземного банківського капіталу. Обґрунтовано ефективність залучення іноземного капіталу та необхідність державного регулювання банківського сектору.

Ключові слова: ринок фінансових послуг, фінансова глобалізація, банківський сектор, іноземний банківський капітал.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації фінансових ринків та посилення процесів інтернаціоналізації у світовій економіці відбувається підвищення відкритості національних економік з подальшою інтеграцією країн в економічні союзи, які покликані забезпечити економічний вигравш для їхніх учасників. В таких умовах роль банківського сектору набуває особливої ваги, адже саме на них припадає основна частина операцій на ринку фінансових послуг. При цьому варто враховувати, що при лібералізації фінансових ринків відбувається інтенсивний приплив іноземного банківського капіталу. Діяльність банківських установ з інозем-

ним капіталом є чинником, який суттєво впливає на розвиток економіки України, сприяє залученню іноземних інвестицій та євроінтеграції, посилює конкуренцію на ринку банківських послуг. Поряд з цим необхідно враховувати, що ця діяльність може стати чинником і не- стабільності української економіки: призвести до втрати суверенітету у сфері грошово-кредитної політики, імовірності впливу фінансових ресурсів. Звідси і виникає потреба в дослідженні діяльності банків з іноземним капіталом та їх впливу на банківський сектор України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Враховуючи актуальність дослідження проблеми гло-

балізації фінансового ринку, чимало іноземних і вітчизняних економістів присвятили свої праці даній проблематиці, серед них слід відзначити Д. Гелда [1], З. Луцишин [2], О. Мозгового, Дж. Сороса [3], Т. Циганкову, А. Філіпенко [4] та інших. Дослідженню проблем функціонування банківської системи за умов впливу на неї глобалізації присвячено праці таких вчених як О. Дзюблюка, І. Івасіва, Р. Коринлюка [5], В. Міщенко, Ф. Шпиго. Зокрема, у роботі Луцишин З.О. [2] зазначається, що саме фінансова глобалізація є основним чинником розвитку інтернаціоналізації господарської діяльності. Р. Коринлюк [5] аналізує вплив іноземного банківського капіталу як рушійної сили фінансової глобалізації, виокремлюючи ряд потенційно позитивних та негативних наслідків цього процесу. Проте, аналіз літературних джерел вказує на відсутність комплексного підходу щодо докорінного реформування системи соціального страхування в Україні.

Постановка завдання. Метою статті є визначення ролі банківського сектору як головної складової ринку фінансових послуг та аналіз процесу експансії іноземного банківського капіталу, який в ХІХ столітті став одним із визначальних чинників його розвитку. Для досягнення поставленої мети головна увага зосереджена на дослідженні структури ринку фінансових послуг, аналізі банківського сектору в контексті експансії іноземного капіталу та з'ясуванні потенційних наслідків його присутності.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. № 2664-ІІ ринок фінансових послуг постає як сфера діяльності учасників ринків фінансових послуг з метою надання та споживання певних фінансових послуг.

За економічною сутністю ринок фінансових послуг – сукупність економічних відносин, які виникають між його учасниками при формуванні попиту і пропозиції на послуги, пов'язані зі здійсненням операцій із фінансовими активами. Сутнісні ознаки ринку фінансових послуг відображають його спорідненість із фінансовим ринком.

На ринку фінансових послуг фінансові посередники здійснюють професійну діяльність з фінансовими активами, яка визначається потребою спрямовувати рух грошових коштів від заощадників до позичальників, забезпечуючи при цьому прийнятний рівень доходності, ризику та ліквідності.

Ринок фінансових послуг об'єднує різноманітні форми мобілізації, акумулювання та переміщення грошових коштів із

вільного обігу в сферу інвестиційного використання за участю фінансових посередників.

Отже, основними ознаками ринку фінансових послуг є такі:

- 1) ринок фінансових послуг постає як сфера взаємодії фінансових посередників із клієнтами;
- 2) обслуговування клієнтів відбувається в процесі здійснення операцій із фінансовими активами;
- 3) ринок фінансових послуг має характер організованого ринку на основі укладання відповідних угод або продажу цінних паперів.

У вітчизняній літературі банки розглядаються як провідні інституції фінансового посередництва. У свою чергу, небанківські фінансові інституції поділяються на договірних фінансових посередників, які залучають кошти на основі договору з кредитором (інвестором), та інвестиційних фінансових посередників, котрі залучають кошти шляхом продажу кредиторам (інвесторам) своїх акцій, облигацій, паїв тощо.

Сегментація ринку фінансових послуг, на якому діють фінансові посередники, котрі суттєво відрізняються за характером діяльності, може здійснюватися за різними ознаками. Залежно від спрямованості діяльності фінансових посередників ринок фінансових послуг може бути представлений як ринок фінансових послуг банків і небанківських установ (рис. 1).

До небанківських кредитних установ належать кредитні спілки, факторингові та лізингові компанії, ломбарди. До небанківських фінансових установ належать страхові компанії; інститути спільного інвестування; установи накопичувального пенсійного забезпечення; компанії з довірчого управління; компанії з управління майном при фінансуванні будівництва житла; торгівці цінними паперами; інші.

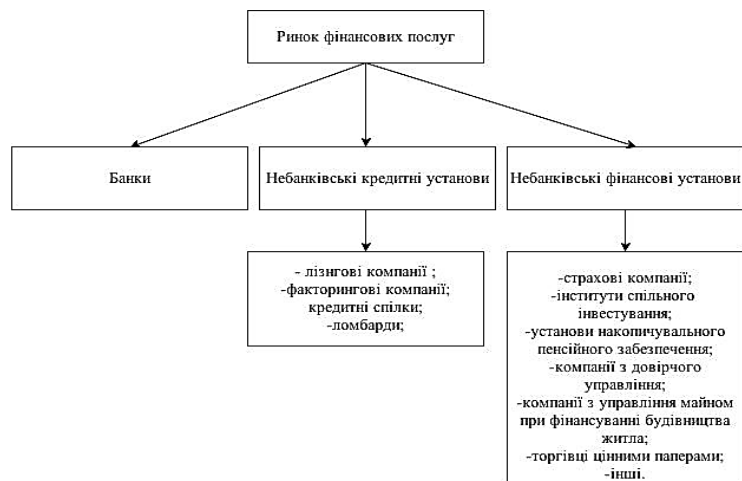

Рис. 1. Сегментація ринку фінансових послуг за видами діяльності фінансових посередників [12]

Таблиця 1

Основні макроекономічні показники діяльності ринку фінансових послуг

	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.07.2014
Кількість діючих банків	175	184	182	176	176	176	180	174
Активи банків	599 396	926 086	880 302	942 088	1 054 280	1 127 192	1 278 095	1 306 962
Пасиви	599 396	926 086	880 302	942 088	1054280	1127 192	1 278 095	1306 962
Доходи	68 185	122 580	142 995	136 848	142 778	150 449	168 888	103 370
Витрати	61 565	115 276	181 445	149 875	150 486	145 550	167 452	102 120
Результат діяльності	6 620	7 304	-38 450	-13 027	-7 708	4 899	1 436	1 250
Рентабельність активів, %	1.50	1.03	-4.38	-1.45	-0.76	0.45	0.12	0.19
Рентабельність капіталу, %	12.67	8.51	-32.52	-10.19	-5.27	3.03	0.81	1.37

Примітка: систематизовано і побудовано автором за [9]

ного пенсійного забезпечення; компанії з довірчого управління, компанії з управління майном при фінансуванні будівництва житла, торгівці цінними паперами та ін.

Розвиток ринку фінансових послуг як невід'ємної складової всього фінансового сектора економіки України у 2013 році здійснювався у макроекономічному середовищі, загальний стан якого характеризується такими показниками (табл. 1).

Загальний обсяг активів небанківських фінансових установ, піднаглядних Нацкомфінпослуг, має тенденцію до зростання. Так, протягом 2013 року активи таких установ зросли на 24,0% та становили 8,6% ВВП України (довідково: загальні активи за 2012 рік становили 100,8 млрд. грн., що становить 7,1% ВВП). У вітчизняній літературі банки розглядаються як провідні інституції фінансового посередництва. У свою чергу, небанківські фінансові інституції поділяються на договірних фінансових посередників, які залучають кошти на основі договору з кредитором (інвестором), та інвестиційних фінансових посередників, котрі залучають кошти шляхом продажу кредиторам (інвесторам) своїх акцій, облігацій, паїв тощо.

Сукупні активи комерційних банків та небанківських фінансових установ, піднаглядних Нацкомфінпослуг станом на 31.12.2013 становили 1533,7 млрд. грн., у тому числі банків – 1408,7 млрд. грн. (91,9%), небанківських фінансових установ – 125,0 млрд. грн. (8,1%) (рис 2).

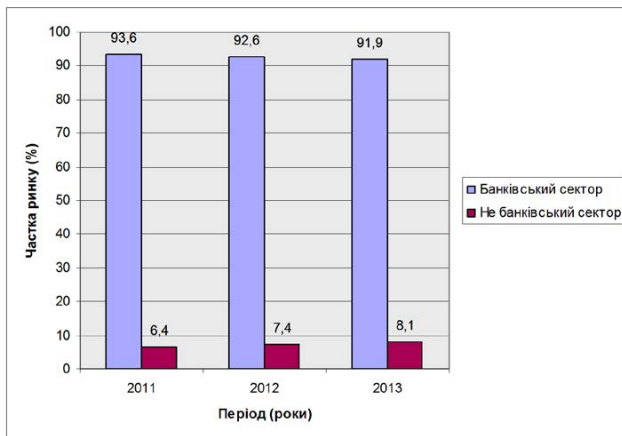

Рис. 2. Динаміка активів банківського та небанківського фінансового сектора, піднаглядного Нацкомфінпослуг, за 2011-2013 роки
Примітка: систематизовано і побудовано автором за [9]

Фінансова діяльність банківського сектору другий рік поспіль була прибутковою. За 2013 рік прибуток банківського сектору становив 1.4 млрд. грн. (за 2012 рік – 4.9 млрд. грн.). Співвідношення витрат

банків до їхніх доходів за підсумками 2013 року становило 99.1% (порівняно із 96.7% у 2012 році).

Станом на 01.01.2014 в Україні діяло 179 із 181 зареєстрованої філії, 19 091 відділення банку та 28 представництв українських банків, із яких 19 діяло на території України та 9 – за кордоном. Аналізуючи вплив іноземного капіталу на банківську систему України варто відмітити, що за більшістю показників, які характеризують її потужність, вона поки що не в змозі конкурувати з банківськими системами багатьох постсоціалістичних європейських країн, не кажучи вже про економічно розвинуті держави Західної Європи. Станом на початок липня 2014 року в Україні діяло 53 банки з іноземним капіталом, 20 з яких зі 100% іноземним контролем (табл. 2).

Проводячи аналіз банківського сектору України, варто відмітити, що банки з іноземним капіталом відіграють у ньому помітну роль. Немоżliво не враховувати те, що практично одна третина банківського капіталу України належить іноземним інвесторам. Тому, на наш погляд, варто більш детально зупинитися на деяких позитивних і негативних моментах присутності іноземних банків. Позитивні моменти :

1. Швидше та ефективніше впровадження передових методів банківської діяльності. Система менеджменту іноземного банку та наявність новітніх інформаційних технологій може поліпшити ефективність функціонування національної банківської системи.

2. Підвищення якості кредитного аналізу.

3. Зростання обсягу кредитних ресурсів та посилення стабільності їх джерел. Іноземні банки з високою капіталізацією, на відміну від місцевих, будуть спроможні здійснювати кредитну діяльність навіть під час економічного спаду. Аналізуючи досвід країн Латинської Америки, фахівці зазначали, що філії іноземних банків не зменшували пропозицію кредитів під час економічного спаду. Дану ситуацію вони розглядали як можливість розширити присутність своїх філій шляхом процесів злиття та поглинання.

4. Розширення спектра якісних послуг, комплексний підхід до обслуговування різних клієнтів.

5. Здешевлення банківських послуг (за розрахунками експертів, відміна бар'єрів у банківському секторі знизить вартість послуг на 21-28%).

6. Запровадження системи страхування банківських ризиків.

7. Трансформація банківської системи в процесі розподілу кредитно-інвестиційних ресурсів.

8. Запровадження міжнародного досвіду фінансового оздоровлення, реорганізації та реструктуризації банків, що набуває дуже важливого значення в умовах майбутніх об'єднань, поглинань і злиттів банків.

Таблиця 2

Іноземне входження до банківського сектору України

	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.07.2014
Кількість діючих банків	175	184	182	176	176	176	180	174
Із них із іноземним капіталом	47	53	51	55	53	53	49	51
в т.ч. зі 100-% іноземним капіталом	17	17	18	20	22	22	19	19
Частка іноземного капіталу у статутному капіталу банків, %	35.0	36.7	35.8	40.6	41.9	39.5	34.0	32.3

Примітка: систематизовано і побудовано автором за [6-8].

9. Збільшення обсягу залучення недорогих ресурсів.

10. Поліпшення банківського нагляду і регулювання банківської діяльності.

11. Звуження можливості для відмивання брудних коштів.

12. Посилення дієвості національних банківських систем як засобу роз-поділу інвестиційних ресурсів.

13. Надання поштовху розвитку конкуренції та прискорення процесу реформування банківського сектору.

14. Підвищення кваліфікаційного рівня банківських працівників, оскільки вони будуть вимушені працювати за європейськими стандартами надання банківських послуг.

15. Слід також згадати про соціальний аспект приходу філій іноземних банків – створення нових робочих місць [5].

Потенційно негативні наслідки:

1. Банки з іноземним капіталом можуть бути менш схильними до здійснення кредитної діяльності у приймаючій країні.

2. Присутність банків з іноземним капіталом може послабити позиції ще недостатньо розвинутої банківської системи країни. Місцеві банки, які неспроможні на рівних конкурувати з іноземними, банкрутують.

3. Іноземний банківський капітал може проводити лише спекулятивну діяльність, не надаючи повний спектр якісних банківських послуг. Вагомим є той факт, що ризики та потенційні негативні моменти від проникнення іноземних банків стосуються не стільки ефективності, скільки ста-

більності банківської системи та рівня економічного розвитку приймаючої країни.

Висновки і пропозиції. Однією із головних та найбільш дискусійних залишається проблема регулювання іноземного інвестування у вітчизняному банківському секторі. Визначальним є паритет регулювання потоків іноземного капіталу в банківську систему в контексті національних інтересів та розвитку економіки держави [10]. Так, виникає необхідність стимулювання розвитку банківського сектору, через залучення іноземного капіталу для розширення спектра банківських послуг, сприяння використанню новітніх технологій ведення бізнесу та забезпечення розвитку конкурентного середовища. Але, в той же час, якщо банківська система є слабкою, правова база недосконалою, існує можливість втрати конкурентних позицій вітчизняних банків та відтоку капіталів за кордон. З метою максимізації потенційних переваг та усунення недоліків від присутності іноземних банків, уряду необхідно покращити інвестиційну привабливість, зменшити ризики банківської діяльності, врегулювати механізм відкриття і функціонування банків за участю нерезидентів України та сприяти висвітленню інформації про прямих і опосередкованих власників банків з іноземним капіталом. При цьому необхідно враховувати процеси глобалізації, які не оминають і Україну. Під впливом глобалізації відбуваються процеси інтеграції вітчизняної банківської системи у світовий фінансовий простір, а обмеження доступу іноземного капіталу в банківську систему України може призвести до сповільнення темпів економічного зростання.

Список літератури:

1. Гелд Д. Глобальні трансформації: Політика, економіка, культура [Текст] : пер. з англ. / Д. Гелд, Е. МакГрю, Д. Голдблатт, Дж. Перратон ; передне сл. Ю. Павленка. – К. : Фенікс, 2003. – С. 231–283.
2. Луцишин З.О. Трансформація світової валютної системи в умовах глобалізації [Текст] / З.О. Луцишин. – К. : Вид. центр «Друк», 2002. – С. 230–232.
3. Сорос Дж. Новая глобальная финансовая архитектура [Текст] // Вопросы экономики. – 2000. – № 12. – С. 60–64.
4. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність [Текст] / А.С. Філіпенко. – К.: Знання, 2007. – С. 345–349.
5. Корнилюк Р. В. Іноземні банки в Україні: вплив та регулювання [Текст] : монографія / Р. В. Корнилюк, І. Б. Івасів, О. М. Діба. – К. : КНЕУ, 2012. – С. 32–54.
6. Основні показники діяльності банків України. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807 – Річний звіт Національного банку України 2012. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=2150782>
7. Річний звіт Національного банку України 2013. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=8253030>
8. Річні звіти Нацкомфінпослуг. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/content/rzviti-nackomfinposlug.html>
9. Демчук Н.І. Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України в умовах фінансової. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=383>
10. ТОП-10 реформ банківської системи до 2020 року. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://bankografo.com/reformi-bankivskoyi-sistemi-ochima-kliyentiv.html>
11. Ринок фінансових послуг та його структура. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/10561127/finans/rinok_finansovih_poslug_yogo_struktura

Кузьмук І.Я.

Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича

РОЛЬ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА НА РЫНКЕ ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ИНОСТРАННОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ

Аннотация

Исследованы теоретические вопросы развития банковского сектора как составляющей рынка финансовых услуг в контексте экспансии иностранного банковского капитала. Выявление основные положительные и потенциально негативные последствия присутствия иностранного банковского капитала. Обоснована эффективность привлечения иностранного капитала и необходимость государственного регулирования банковского сектора.

Ключевые слова: рынок финансовых услуг, финансовая глобализация, банковский сектор, иностранный банковский капитал.

Kuzmuk I.J.

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

ROLE OF BANKING SECTOR IN THE MARKET OF FINANCIAL SERVICES UNDER FOREIGN INVESTMENT

Summary

The theoretical problems of the banking sector was studied as part of the financial services market in the context of the expansion of foreign bank capital. Identifying the main positive and potentially negative effects of the presence of foreign banking kapitalu. Efficiency of bringing in of foreign capital and the need for government regulation of the banking sector is grounded.

Keywords: market of financial services, financial globalization, banking sector, foreign bank capital.

УДК 339:138

ВИКОРИСТАННЯ СКЛАДОВИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Леськів С.Р.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Бочко О.Ю.

Мукачівський державний університет

У статті обґрунтовано складові комплексу маркетингових комунікацій. Здійснено моніторинг практичного використання комплексу комунікацій передовими підприємствами Закарпатської області.

Ключові слова: маркетинг, маркетингові комунікації, реклама, пропаганда, стимулювання збуту, паблік рілейшенз, персональний продаж.

Постановка проблеми. В сучасних умовах ринкової економіки все більшого значення та ваги, для вітчизняних підприємств, набуває комплекс маркетингових комунікацій. Сучасну боротьбу підприємств, за краще місце на ринку, дуже важко уявити без наступних засобів комплексу маркетингових комунікацій (КМК), як реклама, пропаганда, PR – заходи, стимулювання збуту, паблік рілейшенз а також персонального продажу. Всі ці перелічені елементи є «зброєю», яка знаходиться в арсеналі, майже, кожного підприємства. Проте виникає необхідність вибору окремих елементів комплексу комунікацій для ефективного ведення маркетингової діяльності, отримання прибутків тощо. Тому досліджувана тема є надзвичайно цікавою та актуальною для розгляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний науковий внесок у розробку системи маркетингових комунікацій зробили такі науковці, як Т. Амблер, Г. Армстронг, А. Войчак, Ф. Котлер, Н. Куденко, Ж. Ламберн, М. Левіна, Т. Лук'янець,

П. Поченцова, Т. Примак, Т. Процюк, І. Решетнікова, Е. Ромат, Р. Скриньковський, Т. Ткаченко, С. Цюх та ін. [1-17].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри всебічне дослідження проблематики маркетингових комунікацій підприємства, недостатньо висвітленими лишаються питання практичного їх застосування на підприємствах через брак інформації, відповідних спеціалістів, неправильне використання тощо.

Мета статті. Мета даного дослідження полягає у вивченні складових маркетингових комунікацій та обґрунтуванні практичного їх застосування на підприємствах Закарпатської області.

Для досягнення цієї мети, в ході наукового дослідження, були поставлені та вирішені наступні завдання:

- обґрунтувати суть складових маркетингових комунікацій;
- проаналізувати використання маркетингових комунікацій окремими підприємствами Закарпатської області.